

“Els meus contes poden ser fantàstics, però no són irreals”

Manuel Baixauli (Sueca, 1963), autor de *L'home manuscrit*, publica a Proa una versió, revisada a fons, del recull de relats breus *Espiral*, editat per Columna el 1998.

—Per què heu tornat al recull?

—Per dos motius. Un, el més important, perquè em feia il·lusió. No m'agrada mirar els llibres un cop publicats, però aquesta vegada, per consell d'un amic, ho vaig fer. I, tot i que el llibre era ple d'errors, errors d'escriptor novell, l'essència em continuava agradant. El primer motiu és, doncs, perquè era viu i em feia il·lusió donar-li una segona oportunitat. El segon, més racional, és que a mi m'agrada refer el meu passat, com a escriptor, i com a pintor. De tant en tant, m'agrada aturar-me i mirar enrere.

—Amb quin resultat?

—Les obres que pense que no han aguantat el pas del temps, les elimine. Si són quadres, els tape i si són escrits, els elimine. Si són inèdits, és clar. Però si hi ha res recuperable, que l'essència siga viva, ho refaig. I així jo mateix redissenye el meu currículum, no? Perquè si no el redissenye jo, me l'estrifaran els altres.

—Quins eren aquests errors d'escriptor novell?

—Els típics: barroquisme i obvietat, i voler ser massa literari. Dir massa per seduir el lector. Quan comences sempre vols impressionar. En la reescriptura m'he encarregat d'eliminar molts adjectius i de fer que la prosa fora més clara i menys òbvia. Cal deixar coses a l'aire. De vegades, eliminant l'últim paràgraf o l'última frase d'un conte, el millorava.

—Allò que dóna unitat al recull, i aquí potser hi ha l'essència de què parlàveu, és que, sigui a través de fets sobrenaturals i irreals o no, enfronteu l'home amb les seves angoixes, el situeu enmig de situacions inquietants.

—Sí. Però no estic d'acord que siguin irreals. En un dels contes, el protagonista mira un insecte i té curiositat de saber si l'insecte el mira a ell, l'observa amb una lupa i veu que té la cara del seu avi mort feia quinze anys. Això és irreal? No. Per què? Perquè et parla d'una cosa ben real, que durant la nostra vida quotidiana ens vénen al cap persones desaparegudes que ens estimem. Passa que si ho expliques literalment no té gràcia, però sí si ho fas de forma literària,

Manuel Baixauli publica a Proa una versió refeta del seu primer llibre, el recull de contes breus *Espiral*.

si utilitzes en aquest cas l'insecte i la lupa. La literatura universal és plena de literatura que en podríem dir fantàstica però que parla de temes tan reals com la deshumanització, com fa Kafka amb els seus metàfores.

—La redacció de la primera versió va ser terapèutica, en el sentit que us vàreu netejar d'impureses?

—En aquell moment estava convençut que era el millor que podia fer. Però amb el temps canviés molt. Jo vaig escriure *Espiral* quan era un pintor que de tant en tant escrivia. I ara l'he rescrit quan sóc un escriptor que de tant en tant pinta. Això es veu a l'epíleg, un diàleg amb el primer autor d'*Espiral*.

—Les anècdotes són variades, però en general giren, com variacions, sobre les mateixes qüestions.

—Hi ha 68 contes i, és clar, es parla de temes molt diferents, però pense que allò que li dóna coherència, unitat, és la idea constant de la desaparició i l'oblit. La lucidesa

del moribund, del qui veu clares les coses al darrer moment. Aconseguir la lucidesa del moribund, sense ser-ho: aquest seria l'ideal.

—I, potser, de forma més o menys indirecta, la terrible soledat: l'home sol davant de tot, separat de tothom, tot i que sempre es troba abocat a situacions socials marcades.

—Sí. Estem molt sols, per molt acompanyats que estiguem.

—Estem sols davant de la vida, de l'univers. Parleu d'una soledat còsmica.

—És una bona definició.

—Heu fet més contes similars al llibre, d'aleshores ençà?

—N'he fets d'iguals de curts, però són diferents. No són tan explosius. Aquests potser són més sorprenents, més violents, més contundents. Els que faig ara són més subtils, més detallistes.

—Per tant, *Espiral*, en la versió que sigui, serà un llibre únic, irrepelible.

—Sí, és únic. I crec que ara és més espiral. És com un jardí que he esporgat i regat perquè siga resplendent.

Lluís Bonada